

‘RES en 2x Tip’ – niet doen!

Alex de Meijer, 2025-05-07

Geachte Statenleden,

Natuur en Milieu Gelderland was een decennium geleden mede-initiatiefnemer van het Gelders Energie Akkoord. We hebben actief meegewerkt bij de opstelling van onze zes Regionale Energiestrategieën. Hierbij hielden we steeds de doelen van de energietransitie en de belangen van een veilige leefomgeving, een florerende natuur en een fraai landschap voor ogen. Daarin namen we de inbreng van onze achterban mee en werkten we samen met diverse overheden en maatschappelijke partners. Als lid van stuurgroepen of stakeholderoverleggen hebben we vóór de RES'en 1.0 gestemd, ook al waren we op onderdelen niet altijd tevreden.

Een **voorbereidingsbesluit** om per onmiddellijk de 2x tiphoogte als Gelderse norm te laten ingaan, druist in tegen de gelijkwaardige samenwerking van de provincie, gemeenten en andere partners in de RES-regio's. Een eenzijdig besluit van de provincie om de plannen van de RES-regio's opnieuw tegen het licht te houden ondermijnt de urgente opgave om te werken aan de doelen die zijn gesteld voor 2030. Het gaat in tegen de maatschappelijke en bestuurlijke afspraken die zijn gemaakt, van het landelijke Klimaatakkoord en de Klimaatwet tot de vastgestelde RES'en 1.0 en de trajecten voor herijking daarvan.

Natuur en Milieu Gelderland raadt Provinciale Staten daarom aan om het initiatiefvoorstel van BBB en SGP níet over te nemen.

En er zijn méér redenen. Het toverwoord **innovatie**, met minder nadruk op wind en zon, is wensdenken. Als er innovaties op de plank lagen om de doelstellingen voor 2030 te halen, dan zouden de RES-regio's die al lang hebben geadopteerd in hun herijking richting RES 2.0. Maar het is duidelijk dat andere bronnen voor de opwekking van elektriciteit voor Gelderland óf te beperkt zijn (denk aan waterkracht) óf pas op veel langere termijn in zicht komen (denk aan kernenergie). Iedereen met kennis van zaken weet dat het halen van de RES-boden in Gelderland, waarvoor realistisch gezien al enkele jaren extra nodig zijn, alléén kan met de technieken van nu: wind en zon. Daarbij is er in Gelderland met name noodzaak voor nog meer windenergie. Er wordt nu al hard gewerkt aan manieren om op slimme, meer decentrale wijze om te gaan met de uitdagingen van de **netcongestie**. Andere vormen van energie-opwekking, zoals aquathermie, bodemwarmte of groen gas, dragen níet bij aan het RES-doel voor duurzame elektriciteitsopwekking en tellen hier dus niet mee.

Voor het opstellen van nieuwe landelijke milieuregels voor windenergie is een Milieu Effect Rapportage uitgevoerd. Uit de MER blijkt dat een afstandsnorm van minimaal **2x tiphoogte** tot geluidgevoelige objecten géén extra bescherming biedt ten opzichte van de - eveneens voorgestelde - aanscherping van de normen voor slagschaduw, geluid en externe veiligheid.

“Een afstandsnorm van 2x de tiphoogte beperkt het aantal mogelijke zoekgebieden en verkleint de mogelijkheden voor een evenwichtige afweging tussen opwekcapaciteit en milieubelangen”, zo schrijft onze gedeputeerde in *Wensen en bedenkingen bij initiatiefvoorstel BBB en SGP over RES en 2x Tip*. Uit de Gelderse planMER windbeleid en RES blijkt diverse windlocaties, soms al

lange tijd in voorbereiding, onmogelijk worden. De gedachte dat een uitzondering voor **bedrijventerreinen** gaat helpen, is onjuist; daar zijn windturbines helaas vaak onmogelijk vanwege externe veiligheidseisen. En zéker ook het vervangen van oude door nieuwe, hogere turbines wordt sterk belemmerd met een 2x tiphoogte-norm. Strenge **geluidsnormen** helpen juist wél, ze zijn aanjager van innovatie richting stillere windturbines. Van deze hogere, stillere turbines zijn er mínder nodig voor dezelfde energie-opbrengst.

Natuurlijk: zorgen over overlast of zelfs **gezondheidsschade** zijn serieus te nemen. Daar wordt al veel onderzoek naar uitgevoerd. Een eigen Gelders onderzoek naar de vraag of een afstandsnorm van méér dan twee keer tiphoogte nodig is, lijkt ons gehobby in de marge en weggegooid geld.

Tenslotte: zonder extra duurzame opwekking van elektriciteit valt de overgang naar elektrisch rijden stil, kunnen woningen niet van het aardgas, zullen nieuwe woonwijken niet worden gerealiseerd en komen veel bedrijven in de knel. Ook voorzien we dat door schaarste de energieprijzen de pan uit zullen rijzen.